

2023-02-23

Rapport

Rapportnummer
PTS-ER-2023:1

Länsstyrelsernas bredbandsfrämjande 2022

Klicka här för att ange text.

Klicka här för att ange text.

Rapportnummer

PTS-ER-2023:1

Diarienummer

22-11381

ISSN

1650-9862

Författare

Teresia Widigs Ahlin

Post- och telestyrelsen

Box 6101

102 32 Stockholm

08-678 55 00

pts@pts.se

www.pts.se

-

Förord

Enligt uppdrag i PTS regleringsbrev för år 2022, ska PTS följa upp och sammanställa länsstyrelsernas bredbandsfrämjande, vilket redovisas i denna rapport.

Förra årets uppföljning visade att länsstyrelserna i många fall uppfattar sitt bredbandsfrämjande uppdrag som otydligt eller mindre relevant. Detta främst på grund av att bredbandsstöden inom Landsbygdsprogrammet inom kort är färdigutbetalda. Årets uppföljning visar att förhållandena överlag är desamma som året innan.

För år 2023 har såväl länsstyrelserna som PTS i sina respektive regleringsbrev fått nya uppdrag angående länsstyrelsernas bredbandsfrämjande. De nya formuleringarna uttrycker regeringens förväntningar på att bredbandsfrämjande naturligt ska ingå i fler av länsstyrelsernas uppgifter, uppdrag och verksamhetsområden. PTS ska stödja länsstyrelserna.

Innehåll

Sammanfattande kommentarer	5
Inledning.....	7
Del 1 Länsstyrelsernas bredbandsfrämjande	9
Del 2 Framåtblick med nya uppdrag	18
Bilaga – Utskick till länsstyrelserna	21

Sammanfattande kommentarer

Situationen avseende länsstyrelsernas bredbandsfrämjande är år 2022 i huvudsak densamma som föregående år.

Majoriteten av länsstyrelserna uppfattar bredbandsfrämjandet som mer eller mindre uteslutande kopplat till handläggningen av bredbandsstöd inom Landsbygdsprogrammet. Detta stöd har varit mycket betydelsefullt för att bygga upp kompetens och erfarenhet av att hantera bredbandsfrågor inom länsstyrelserna. Behovet av denna kompetens och erfarenhet minskar när allt mindre stöd fördelas via länsstyrelserna. Att samverka mellan region och länsstyrelse idag är begränsad och i vissa fall vikande, kan uppfattas som ett naturligt förlopp mot den bakgrunden. Rollerna har förändrats och länsstyrelserna har med tiden uppfattat sitt bredbandsfrämjande uppdrag som allt otydligare, i takt med att de stödbeviljade projekten slutbetalas.

Fortfarande upprätthålls kompetens och kontaktvägar inom länsstyrelserna, men avvecklad verksamhet och vakanser i vissa län riskerar att accelerera en negativ utveckling. Det är viktigt att länsstyrelsens bredbandskompetens upprätthålls av många skäl, inte bara nu när länsstyrelsernas bredbandsfrämjande uppdrag blir bredare. Efter fem år ska även de projekt som finansierats via Landsbygdsprogrammet granskas av länsstyrelserna, med avseende på vissa kriterier som är villkorade för stödtilldelningen. Alltså behöver kompetensen upprätthållas.

De länsstyrelser som idag agerar aktivt på området utöver handläggning av bredbandsstöd arbetar exempelvis med att organisera utbildningar för externa aktörer, prioriterar bredbandsärenden i tillståndsprocesser, relaterar egna handlingsplaner till regionala planer och strategier eller organiserar en intern samverkan kring bredbandsutbyggnad.

Flera länsstyrelser tycks inte uppfatta den egna organisationen som en viktig aktör inom det regionala bredbandsfrämjandet och hänvisar till regionen, som ansvarig instans för regional utveckling samt för att upprätthålla en funktion som regional bredbandskoordinator. Samtidigt anger en del länsstyrelser att de med tydligare uppdrag och finansiering, skulle vilja utveckla det egna bredbandsfrämjandet.

Länsstyrelsernas upparbetade kompetens och erfarenhet riskerar att minska, men fortfarande finns stora kunskaper, intresse och engagemang på bredbandsområdet inom många länsstyrelser. Därför är det enligt PTS välkommet att såväl

länsstyrelserna som PTS fått nya uppdrag angående länsstyrelsernas bredbandsfrämjande för år 2023. Uppdragen är mer detaljerade, visar tydligare förväntningar på myndigheterna och ger uttryck för ett brett perspektiv på bredbandsfrämjande.

Det nya uppdraget till länsstyrelserna medför inte ytterligare finansiering för någon av myndigheterna. Men förhoppningsvis kan den ökade tydligheten ge en bättre ledning i hur det bredbandsfrämjande uppdraget ska tolkas och utföras, samt hur det kan integreras i andra, befintliga uppdrag.

PTS tolkning av uppdraget att stödja länsstyrelserna är att myndigheten ska bidra till att tillgodose de behov som uttryckts i länsstyrelsernas åiterrapportering eller som på annat vis är efterfrågade. Stödet ska utvecklas tillsammans med länsstyrelserna och ska syfta till att utveckla bredbandsfrämjandet samt stimulera och underlätta samverkan. PTS ser att basen för detta kan vara en ny och situationsanpassad version av den samverkansplattform för länsstyrelser och nationella myndigheter som PTS enligt uppdrag drev under 2010-talet (LSB2), där bland annat informationsutbyte, nätverkande, diskussioner med problemlösning och utbildning kan ske. En sådan plattform kan samla länsstyrelserna i ett nätverk motsvarande de regionala bredbandskoordinatorernas nationella nätverk, och fylla ett likartat syfte inom det regionala bredbandsfrämjandet. PTS bedömer att ett sådant nätverk är en framgångsfaktor, bland annat för att effektivisera myndighetens stödjande roll men också för att skapa erfarenhets spridning med mera mellan länsstyrelserna.

PTS uppdrag att följa upp och sammanställa länsstyrelsernas bredbandsfrämjande, kommer att få nya former, då länsstyrelserna enligt sitt nya uppdrag ska åiterrapportera i årsredovisningen.

I och med det nya uppdraget är det särskilt viktigt att länsstyrelserna tillser att det finns en utpekad kontaktfunktion med internt samordningsansvar på respektive myndighet som PTS och andra berörda aktörer kan samråda med.

Inledning

Syfte

Rapportens syfte är att återrapportera PTS uppdrag i regleringsbrevet:

PTS ska redovisa hur länsstyrelserna har främjat bredbandsutbyggnaden i länet. Uppdraget i denna del ska redovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 24 februari 2023.

PTS ser detta uppdrag som en viktig uppgift inom myndighetens bredbandsfrämjande, då länsstyrelserna är betydelsefulla aktörer inom det regionala bredbandsfrämjandet.

Länsstyrelsernas uppdrag att återrapportera till PTS, vilket ligger till grund för denna rapport, återfinns i regleringsbrevet under rubriken C. Främjande av länets utveckling:

1. Länsstyrelserna ska främja och stödja insatser för bredbandsutbyggnad, och därigenom verka för uppfyllelsen av målet om att Sverige ska ha bredband i världsklass (prop. 2009/10:193, bet. 2009/10:TU18, rskr. 2009/10:297). Länsstyrelserna ska redovisa hur de har bidragit till att målet nås. Länsstyrelserna ska även bistå de regionala bredbandskoordinatorerna med den data och de verktyg som länsstyrelserna förfogar över. Uppdraget ska redovisas till Post- och telestyrelsen (PTS) med kopia till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 31 januari 2023.

Bakgrund

I början av 2020-talet fick PTS indikationer på att den stora kompetens om bredbandsutbyggnad som länsstyrelserna under många år har byggt upp, riskerar att försvinna. Orsaken skulle i huvudsak vara att många länsstyrelser i hög grad sätter likhetstecken mellan bredbandsfrämjande och handläggning av bredbandsstödet inom Landsbygdsprogrammet. Det är naturligt att länsstyrelsens kompetens har byggts upp och centrerats kring dessa stöd, men myndigheterna har en rad andra uppdrag och uppgifter som är betydelsefulla för bredbandsutbyggnaden.

Därför utfördes PTS uppföljning år 2021 i ett nytt format, för att spegla ett breddat perspektiv på länsstyrelsernas bredbandsfrämjande. Analysen av länsstyrelsernas

svar, bekräftade bilden av att kompetensen kring bredbandsfrämjande är i riskzonen, när prioriteringarna förändras. Länsstyrelserna uppfattar dessutom sitt uppdrag i regleringsbrevet som ottydligt både vad gäller innehåll och förväntningar, liksom att särskild finansiering inte medföljer uppdraget.

Metod

I 2022 års uppföljning har PTS bett länsstyrelserna att beskriva status för bredbandsfrämjandet i termer av vad som hänt sedan förra uppföljningen. Dessutom ber PTS om att få veta vilket stöd som länsstyrelserna skulle önska, för att bibehålla och utveckla bredbandsfrämjande uppgifter och aktiviteter. Missiv och frågor finns i bilaga 1.

Alla länsstyrelser har besvarat enkäten i enlighet med uppdraget i regleringsbrevet. Ungefär hälften av länsstyrelserna besvarade enkäten innan regleringsbrevet för år 2023 hade delats, medan övriga kan ha tagit del av den nya uppdragsformuleringen som gäller för innevarande år. Det kan ha påverkat hur länsstyrelserna har valt att svara på PTS frågor. Av svaren att döma, framstår det som att de flesta länsstyrelserna inte tagit del av de nya uppdragen innan enkäten besvarats.

Visst kompletterande underlag har hämtats från den uppföljningsenkät som regionernas funktion regional bredbandskoordinator har besvarat avseende 2022 års verksamhet.

Referenslänsstyrelser i arbetet med utformningen av PTS uppföljning har varit Skåne respektive Örebro län. I det interna arbetet har sekretariatet för de regionala bredbandskoordinatorerna och avdelningen för bredbandsstöd deltagit.

Rapporten

Rapporten har två delar, exklusive bilagor.

Del 1 innehåller en koncentrerad sammanfattning av de besvarade enkäterna tillsammans med kommentarer och illustrativa citat. Denna del är kortfattad, då situationen inte har förändrats på ett påtagligt vis i förhållande till vad som beskrevs i förra årets omfattande rapport.

I del 2 finns en framåtblick med avseende på nämnda nya uppdrag, med kommentarer och skiss till möjligt upplägg för att i delar tillgodose behov som länsstyrelserna beskriver i sina svar.

Del 1 Länsstyrelsernas bredbandsfrämjande

Länsstyrelserna har överlag arbetat på samma sätt som under år 2021.

Bredbandsfrämjandet får minskad uppmärksamhet i flera länsstyrelser...

Genom att allt fler bredbandsprojekt med finansiering via Landsbygdsprogrammet är slututbetalda och att de flesta länsstyrelserna kopplar bredbandsfrämjandet till dessa, innebär det att den sammanlagda aktiviteten inom länsstyrelsernas bredbandsfrämjande minskar. Det skiljer sig givetvis mellan län och vilken funktion inom länsstyrelsen som avses. När det exempelvis gäller samråds- och tillståndsärenden, kan dessa ha blivit fler i de län där nya bredbandsstöd tilldelats via PTS eller kommuner, medan de har blivit färre i andra län. Några av länsstyrelserna uttrycker det så här:

Länsstyrelsen Dalarnas bredbandsfrämjande håller på att förändras eftersom landsbygdsprogrammet 2014-2020 medel är slut. (Dalarna)

Myndighetens bredbandsfrämjande har skett på samma sätt som föregående år. Det har inte förändrats under 2022. (Gävleborg)

Länsstyrelsen i Hallands län har inga planer på att arbeta med bredbandsfrämjande under kommande år. Länsstyrelsen bidrar däremot i de avseenden som handlar om tillståndsprövning med mera. (Halland)

Flera av Länsstyrelsens arbetsuppgifter med landsbygdsfrågor har och kommer att fortsättningsvis avvecklas. (Norrbotten)

Länsstyrelsen behöver en tydligare styrning av staten hur den framtida bredbandsinfrastrukturen ska se ut på landsbygden i de arbetsområden som Länsstyrelsen har idag med fokus på samhällsplanering, samhällsskydd och civilförsvansområdet. Det är där länsstyrelsens framtida kunskap om bredbandsfrämjande arbete kommer att behövas, om länsstyrelsen kan behålla kompetensen över tid. Kunskapen och förståelsen om landsbygdens förutsättningar är försvinnande. Det märker vi framför allt här i Norrbotten där vi idag ser

*effekterna av det mer centraliserade och urbaniserade styret.
(Norrbotten)*

Länsstyrelsen har f.n. inte heller några resurser för att arbeta strategiskt med bredbandsfrämjande arbete annat än det som har direkt koppling till handläggning av stödet inom landsbygdsprogrammet. Länsstyrelsen skulle dock gärna se ett tydligare formulerat uppdrag i regleringsbrevet. (Västerbotten)

...samtidigt som vissa länsstyrelser anammar ett bredare perspektiv på bredbandsfrämjande

Det tycks samtidigt som att något fler län än tidigare år har en bredare syn på vad bredbandsfrämjande inom länsstyrelsen kan omfatta. Det finns exempel där länsstyrelsen aktivt uppmärksammar och inkluderar aspekter kopplade till bredbandsutbyggnad i andra uppdrag, som till exempel samhällsplanering och samhällsskydd eller genom att prioritera bredbandsärenden i processen för samråd och tillstånd. Andra organiserar utbildningar eller metoder för att förenkla eller effektivisera tillståndsprocesser. Några länsstyrelser påtalar att man betraktar bredbandsutbyggnaden som viktig för regional utveckling och landsbygdsutveckling och lyfter betydelsen av digitalisering och digital inkludering. Det betyder inte att bredbandsfrämjande aktiviteter i sig har ökat, utan just att synen på vad främjande av bredbandsutbyggnad kan innefatta har vidgats, vilket är positivt av flera skäl, bland annat när det nya uppdraget ska införlivas, se del 2.

Länsstyrelsen i Jönköpings län är en viktig aktör för utbyggnad av bredband och har olika uppdrag som på ett eller annat sätt har betydelse för bredbandsutbyggnaden i länet. (Jönköping)

Bredbandsutbyggnaden är en av flera frågor i sammanhanget /utveckling av regionala kartor/ där en gemensam inriktning kan ge genomslag för utbyggnad till specifika platser där behov identifieras. I fortsatt arbete behöver det också ske en utvecklade samverkan mellan olika enheter inom länsstyrelsen för att se vilka samband det finns mellan de olika frågor vi arbetar med. (Kronoberg)

...Nytt för 2022 är det nya uppdraget med Civilförsvarsområde där infrastrukturer är viktiga förutsättningar för fungerande samhällen som till exempel digital infrastruktur och säkerhetsfrågor kopplade till dessa. (Norrbotten)

Länsstyrelsen prioriterar bredbandsärenden avseende samråd och tillstånd som handläggs på länsstyrelsen. Endast undantagsvis är handläggningstiden för dessa ärenden längre än 6 veckor. (Värmland)

Vikten av bredbandsutbyggnad lyfts genom rådgivning i samrådsyttranden över kommunernas översiktsplaner, bland annat utifrån bredbandsutbyggnadens betydelse för landsbygdsutveckling, ur beredskapssynpunkt och utifrån att alla invånare ska kunna ha tillgång till offentlig service. (Skåne)

Länsstyrelsen ska också se över om det är befogat att samordna tillståndsprocessen särskilt för bredbandsutbyggnad. (Södermanland)

Vissa länsstyrelser arbetar enhetsöverskridande med syftet att främja bredbandsutbyggnad:

Med anledning av det utökade främjandeuppdraget i regleringsbrev för år 2023 har länsstyrelsen för avsikt att skapa en intern arbetsgrupp som träffas regelbundet för att planera, stämma av insatser och följa utvecklingen. (Skåne)

Enheten för landsbygdsutveckling har en kontaktperson på enheten för bredbandsfrågor. Denne deltar i bredbandsgruppen och som svarar på frågor, remisser och enkäter från regionen och andra aktörer. Samverkan sker på handläggarnivå mellan enheten för landsbygdsutvecklingen och andra berörda enheter, främst enheten för kulturmiljö, plan- och bostadsenheten, enheten för samhällsskydd och beredskap samt GIS-handläggare. (Uppsala)

...så har behovet av löpande avstämningar, mellan berörda enheter på länsstyrelsen, angående nya ärenden avseende samråd och tillstånd kopplat till bredbandsutbyggnad minskat. Men de kontakter som upparbetats under programperioden mellan landsbygdsutveckling/regional utveckling, samhällsbyggnad, miljöskydd och vattenverksamhet finns fortfarande etablerade i det dagliga arbetet. (Värmland)

Uppdrag och brist på finansiering är problematiskt även under år 2022...

Majoriteten av länsstyrelserna understryker det faktum att man uppfattar att den tidigare uppdragsformuleringen som otydlig och ofinansierad, vilket gör det svårt att prioritera frågan. Flera län lyfter också att det finns en problematik kring rollfördelning och uppgifter gentemot regionen och man uttrycker en osäkerhet om vad regeringen förväntar sig av länsstyrelsen.

Länsstyrelsen anser att främjandefrågan är starkt förknippad med ekonomiska styrmedel och bör hanteras av den myndighet som

beslutar om stöd. Länsstyrelsen kan dock vidareförmedla information från de myndigheter som hanterar stöd. (Halland)

...men idéer och ambitioner kvarstår också.

I vissa svar uttrycks en önskan om att – under vissa förutsättningar - arbeta mer aktivt med bredbandsfrämjande.

Länsstyrelserna (sic) avser att arbeta med bredbandsfrämjandet under 2023 på samma sätt som under 2022. Men om vi får tillgång till bra och lättillgängligt material för att utveckla bredbandsfrämjandet, exempelvis informationsmaterial enligt önskemål i fråga 3, skulle vi troligen använda det materialet och utveckla vårt uppdrag. (Kalmar)

Under år 2023 planeras att, vid behov, genomföra en utbildning för kommersiella bredbandsaktörer för att underlätta förekommande tillståndsprocesser i vilka länsstyrelsen fattar beslut. (Värmland)

Länsstyrelsen avser i första hand att kontinuerligt följa upp vilka behov som finns i de egna verksamheterna samt bland externa aktörer, såsom regionen och kommunerna i länet. I de egna verksamheterna finns möjlighet att arbeta vidare med bredbandsfrämjande inom exempelvis miljö- och vattenområdet, samhällsplanering samt krisberedskap och totalförsvaret. (Västernorrland)

Regional samverkan enligt länsstyrelserna

Länsstyrelsernas samverkan med andra aktörer på lokal och regional nivå samt med varandra har under år 2021 fortsatt i ungefär samma omfattning som föregående år. Detta kommer för de flesta länsstyrelser att fortsätta år 2023. För vissa länsstyrelser sker samverkan regelbundet i bland annat regionala nätverk och forum, samt bilateralt med regionen. Somliga har aktivt bidragit i arbetet med regionala planer eller strategier. Andra länsstyrelser har samverkat med andra aktörer vid behov, exempelvis för att sprida information, dela kartor eller annat underlag samt göra prioriteringar inför ansökningar till PTS bredbandsstöd. Vissa ser ett minskat behov av samverkan. De flesta länsstyrelserna deltar i det nationella nätverket som har fokus på bredbandsstöden inom Landsbygdsprogrammet, men mötesfrekvensen har ändrats från varje vecka till varannan vecka.

Ingen länsstyrelse ser en generell ökad samverkan framför sig inom ramen för det tidigare uppdraget, men samverkan skulle ha kunnat öka i specifika projekt eller initiativ.

...Tidigare fanns en naturlig kommunikation med bredbandsaktörerna och kommunerna i samband med att stöden beviljades. Numera finns den rollen i högre utsträckning hos regionens bredbandskoordinator. Precis som tidigare påtalats behöver rollfördelningen mellan regionen och länsstyrelsen förtydligas om länsstyrelsen fortsättningsvis ska ha en aktiv roll i bredbandsfrågor. (Blekinge)

Stödjande arbete genom samverkan med Region Halland har minskat under åren. Länsstyrelsen deltar normalt i bredbandsforum som Regionen arrangerar. Kontakterna har främst handlat om konkreta ärenden, som samråd inför beslut och stöd. Samarbete har också förekommit inför framtagandet av bredbandsstrategi, det är avslutat nu. Länsstyrelsen har bistått med kartor. Det sammantagna samarbetet har i princip upphört i och med att ekonomiskt stöd är avslutat för Länsstyrelsens del.” (Halland)

Ett mer fokuserat och framtidsinriktat bredbandsfrämjande är idag regionens ansvar och Länsstyrelsen anser att det är en fördel om ansvarsfördelningen myndigheterna emellan är tydlig. (Stockholm)

Regional samverkan enligt regionerna

Funktionen för regional bredbandskoordinator har besvarat en enkät som PTS har sammanställt i enlighet med uppdrag. I denna enkät finns en fråga om samverkan kring de regionala prioriteringarna i PTS bredbandsstöd.

Utifrån regionernas svar framträder en entydig bild av begränsad samverkan. Det innebär att samverkan med få undantag framför allt omfattar informationsutbyte gällande pågående stödprojekt inom Landsbygdsprogrammet. Detta har oftast handlat om kvalitetssäkring för att säkerställa vilka byggnader som beviljats stöd.

I flera regioner har länsstyrelserna även bjudits in till diskussioner eller avstämningar om regionala prioriteringar, en process i det förberedande arbetet med byggnadsförteckningen inför utlysning av PTS bredbandsstöd.

Graden av utbyte har varierat från ingen kontakt, till ”viss kontakt”, ”kort avstämning och information”, ”dialog” och ”nära kontakt” eller ”grundliga diskussioner”. I flera fall har länsstyrelserna inte kommit med särskilda kommentarer eller annan input.

Länsstyrelsen har deltagit i flera möten tillsammans med övriga i bredbandsforum Dalarna där prioriteringarna och principerna för dessa grundligt diskuterats. Länsstyrelsen har dock valt att inte lämna detaljerade synpunkter på byggnadsnivå utan nöjt sig med de överenskomna principerna. (Region Dalarna)

I själva prioriteringsarbetet togs ingen direkt kontakt av regionen med Länsstyrelsen, Lst. Kommunerna i länet var högst involverade i prioriteringsarbetet men huruvida kommunerna i sin tur hade kontakt med Lst är oklart. I årets prioriteringsarbete kommer dock Lst att involveras på något sätt. (Region Jämtland)

Region Uppsala har bjudit in länsstyrelsen i arbetet med PTS bredbandsstöd. De har framförallt haft en viktig roll att säkerställa att byggnader som erhållit stöd från landsbygdsprogrammet tagits bort i byggnadsförteckningen över stödberättigade byggnader. (Region Uppsala)

Bredbandskoordinatören och Länsstyrelsens handläggare av bredbandsstöd har en nära kontakt. Länsstyrelsen är med i samrådsgruppen UBit och vi har också ofta telefon- och mailkontakt, särskilt när det gäller PTS byggnadsförteckning och hur den eventuellt krockar med tidigare givet stöd från Jordbruksverket / Länsstyrelsen. (Region Västra Götaland)

Ett skäl till att ange liten eller ingen kontakt kan vara att det saknas en utpekad person eller funktion för bredbandsfrämjandet:

Samverkan sker med Länsstyrelsen i Blekinge men med betydligt lägre frekvens, jfr tidigare år, då de i nuläget inte har någon utpekad person med ansvar för bredbandsfrågor. (Region Blekinge)

Representant från Länsstyrelsen har historiskt varit med i den regionala gruppen. I dagsläget är dock den funktionen vakant. Vi väntar på ytterligare besked från Länsstyrelsen. (Region Västernorrland)

Stöd och vägledning

Uppdraget och det regionala bredbandsfrämjandet

Liksom i förra årets åiterrapportering har, som nämnts ovan, majoriteten av länsstyrelserna påtalat behovet av ett tydligare uppdrag och med det även finansiering. Eftersom det i 2023 års regleringsbrev finns en nytt och mer detaljerat uppdrag, vilket inte kommer med särskild finansiering, ägnas inte mer utrymme åt detta i årets rapport. Det är också angeläget att uppmärksamma att flera länsstyrelser lyfter att rollerna inom det regionala bredbandsfrämjandet är otydliga. Ett skäl till detta är att 2022 års uppdragsformulering uppfattats som otydlig, men även att resurssättning och prioritering av uppdraget är beroende av finansiering. Länsstyrelsernas upplevelse av den minskade möjligheten att prioritera uppdraget

hänger alltså samman med hanteringen av bredbandsstöd, samtidigt som regionernas möjligheter ökar genom funktionen för regional bredbandskoordinator.

Ett mer fokuserat och framtidsinriktat bredbandsfrämjande är idag regionens ansvar och Länsstyrelsen anser att det är en fördel om ansvarsfördelningen myndigheterna är tydligt. Vi stöttar självklart regionen med de frågor man eventuellt har till oss. (Stockholm)

Länsstyrelsens roll som bredbandsfrämjande aktör kan behöva förtydligas ytterligare om det ska vara ett mer aktivt arbete med frågorna. Vi ser att det finns många frågor inom Länsstyrelsens olika uppdrag som tydligt knyter an till bredbandsutbyggnad och för att stärka ett främjande uppdrag tror vi att behovet av samarbetet mellan ämnesområden med den gemensamma nämnaren "bredband" behöver finnas uttalat. (Örebro)

Stöd i det bredbandsfrämjande uppdraget från PTS

Enstaka länsstyrelser ser inget behov av stöd i relation till bredbandsfrämjandet, men många bidrar med tankar och idéer om hur länsstyrelser kan hjälpa varandra och hur PTS kan bidra. Nedan citeras ett urval.

Då vi i praktiken tidigare till stor del arbetat bredbandsfrämjande kopplat till landsbygdsprogrammet, och den möjligheten inte längre finns, är det, förutom ett förtydligande kring uppdraget, också önskvärt med samordnande insatser och utbildningar. (Blekinge)

Det är fortsatt viktigt med informationsutbyte med PTS och andra aktörer. (Gotland)

En dubbelriktad kanal/plattform mellan nationell nivå och länsstyrelserna som kollektiv och länsstyrelserna sinsemellan (motsvarande tidigare samverkansgrupper för bredband), efter nya behov och det bredare perspektivet på bredbandsfrämjande, för informationsspridning, kunskapsutveckling och utbyte kring hur sakfrågor hanteras med goda exempel. Möjlighet för länsstyrelserna att vid behov ha en gemensam plattform för utbyte med regionerna. (Jönköping)

Det vore bra att få tillgång till exempelvis informationsmaterial som andra Länsstyrelser eller PTS använder i exempelvis planeringsprocessen om hur hänsyn ska tas till naturvärden med mera så att samråd och rättsprocesser undviks. Om ett sådant material fanns skulle vi troligen använda det. Det vore också bra om att få flera

konkreta exempel på vad som skulle kunna ingå i det breddade främjandeuppdraget och som alltså inte berör stödet i Landsbygdsprogrammet. (Kalmar)

Ett förslag är att PTS samlar olika aktörer för att informera om och diskutera hur vi tillsammans kan utveckla området brett utifrån stöd, tillsyn och tillståndsgivning. (Kronoberg)

Generellt önskar Länsstyrelsen stöd i form av tips, råd och goda exempel kring hur vi kan arbeta främjande inom våra olika verksamhetsgrenar. Informationsträffar, erfarenhetsutbyte med andra länsstyrelser m.m. Länsstyrelsen ser gärna att någon myndighet ges ett övergripande, nationellt ansvar för informationsspridning och samordning. (Skåne)

I handläggningen av bredbandsstödet i Landsbygdsprogrammet samverkar vi med andra län när det handlar om att tolka regelverk och lösa kniviga frågor för att diskutera hur man kan lösa de problem som kommer upp. Det är värdefullt för oss att PTS också finns med i diskussionerna och i övrigt kan vara en samtalspartner. (Stockholm)

Länsstyrelsen skulle vilja se vägledning på hur och när det är befogat och juridiskt riktigt att ge ärenden företräde i en samordnad tillståndsprocess. Det skulle i så fall vara lämpligt om PTS tillsammans med en eller flera länsstyrelser tar fram en vägledning för att samordna tillståndsprocesserna så att det görs på liknande sätt hos samtliga länsstyrelser. (Södermanland)

För att kunna leverera på de förväntningar som finns i det bredbandsfrämjande uppdraget så ser länsstyrelsen positivt på möjligheten till erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Inför bredbandsenkäten brukar PTS bjuda in till en informationsträff som inkluderar information om status kring det nationella bredbandsmålet och information om stödomgångar. Dessa träffar har varit värdefulla och skulle kunna utökas med en träff på våren. På en sådan träff skulle även goda exempel kring bredbandsfrämjande spridas och diskussioner om gemensamma tolkningar av uppdraget föras. PTS tidigare nätverk Länsnätverket Bredband (LSB2) skulle kunna återuppstå, särskilt då länsstyrelsernas egna bredbandsnätverk minskar i relevans när stöden är slututbetalade. (Uppsala)

Länsstyrelsen ser i dagsläget inget ytterligare behov av stöd från PTS eller andra aktörer. (Värmland)

Samverkan med PTS, regionen och kommunerna behövs även framledes för att länsstyrelsen ska kunna bidra på bästa sätt när det gäller planarbetet och nå målen för bredbandsutbyggnaden i landet. Samverkan är även viktig för att undvika dubbelfinansiering i de områden där stöd för bredbandsutbyggnad redan lämnats via landsbygdsprogrammet. (Västerbotten)

Det finns ett fortsatt behov av Post- och telestyrelsens samordnande roll inom bredbandsområdet, både som expertmyndighet med kunskapsförmedling, men inte minst som samordnande för nätverk kring exempelvis länsstyrelsernas uppdrag på bredbandsområdet. (Västernorrland)

Länsstyrelsen vill ha ett utvecklat samarbete i form av (digitala eller fysiska) träffar för att dels inhämta information, dels dela erfarenheter. Eftersom det är en fråga som ligger på flertalet regionala aktörer är det svårt att få en överblick över förväntningar på ett samarbete samt vilka frågor som är aktuella. (Västmanland)

Då vi har många projektägare som slutredovisar framöver skulle det vara intressant med kunskapsutveckling gällande begreppet öppet nät. Om tidigare definitioner fortfarande stämmer med framtidens tjänster och aktörer. (Västra Götaland)

PTS skulle kunna arrangera kompetensutvecklingsdagar där aktörer och handläggare från olika ämnesområden möts och ser arbetet ur olika perspektiv och i fält. En bredare kompetens och förståelse från alla parter kan ge bättre underlag och förutsättningar för effektiv handläggning och byggnationstakt. (Örebro)

Del 2 Framåtblick med nya uppdrag

Nytt år, nya uppdrag

I 2023 års regleringsbrev har det bredbandsfrämjande uppdraget till länsstyrelserna en ny formulering, under rubriken C. Främjande av länets utveckling:

4. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder de har vidtagit för att främja tillgång och utbyggnad av bredband inom ramen för relevanta uppgifter och uppdrag t.ex. inom samhällsplanering, handläggning av tillstånd, totalförsvaret och krisberedskap. Länsstyrelserna ska även redovisa hur de verkar för enklare processer och kunskapsutbyte inom respektive länsstyrelse samt med andra länsstyrelser och berörda myndigheter. Av redovisningen ska framgå hur länsstyrelserna samverkat med Post- och telestyrelsen och regioner i bredbandsrelaterade frågor, t.ex. genom att bistå med att sammanställa underlag om beviljade bredbandsstöd i landsbygdsprogrammet.

Även PTS har ett nytt uppdrag i relation till länsstyrelserna och deras bredbandsfrämjande, under rubrikerna 3. Uppdrag, 2. Samordning bredband:

PTS ska – utifrån länsstyrelsernas gemensamma behov – stödja länsstyrelserna i genomförandet av deras uppdrag att främja bredbandsutbyggnaden i länet. PTS ska redovisa hur länsstyrelserna har främjat bredbandsutbyggnaden. Uppdraget i denna del ska redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 24 mars 2023 (sic).

Uppföljning av länsstyrelsernas bredbandsfrämjande

I länsstyrelsernas nya bredbandsfrämjande uppdrag anges vad länsstyrelserna förväntas arbeta med och redovisa i sin årsredovisning för år 2023. I PTS uppdrag anges att myndigheten dels ska stödja länsstyrelserna i genomförandet av deras uppdrag att främja bredbandsutbyggnaden i länet, samt dels redovisa hur länsstyrelserna har främjat bredbandsutbyggnaden.

För den senare uppgiften, där länsstyrelserna på ett begränsat utrymme kommer att sammanfatta årets arbete, ser PTS att ledning till hur länsstyrelserna kan beskriva

sina aktiviteter och insatser kan vara betydelsefullt. Både för att förenkla för länsstyrelserna, men också för att skapa en enhetlighet som ger bättre möjligheter för PTS att sammanställa och analysera materialet.

PTS stöd till länsstyrelserna enligt uppdrag

PTS kommer med utgångspunkt i sitt nya uppdrag och de önskemål som uttryckts i årets och förra årets uppföljning att erbjuda stöd till länsstyrelserna. Det är viktigt att stödet är efterfrågestyrt och utvecklas i samverkan med länsstyrelserna, att det upplevs som meningsfullt och adekvat, samt att det direkt kan tillämpas i arbetet och inte medför påtagliga kostnader för länsstyrelserna. Två preliminära förslag för att tillgodose vissa behov och ge förutsättningar för att utveckla bredbandsfrämjandet redovisas nedan.

Checklista

Som ett komplement till länsstyrelsernas årsredovisningar planerar PTS att i samverkan med länsstyrelserna undersöka möjligheterna att ta fram en checklista för bredbandsfrämjande. Den skulle kunna bidra till ökad jämförbarhet i uppföljning och bidra till effektivitet för både länsstyrelser och PTS. En välutformad checklista skulle på en generell nivå kunna ge ledning i aktiviteter, åtgärder och samverkan som kan – utifrån länsstyrelsernas individuella behov – bidra till att utveckla eller genomföra bredbandsfrämjandet. Den skulle eventuellt integreras i processer och vara underlag för planering.

LSB23 – Länsamverkan bredband 2023

Utifrån det identifierade behovet av samverkan, informationsutbyte, enhetlighet i arbetssätt och bedömningar med mera, samt önskemål om utbildningar inom olika områden, ser PTS en viktig möjlighet i att utveckla en ny version av den samverkansplattform för länsstyrelser som myndigheten i enlighet med uppdrag drev under ett decennium – Länsamverkan bredband 2.0 (LSB2). Arbetssätt i form (där de digitala möjligheterna är helt annorlunda jämfört för med tidigare) och frekvens utvecklas tillsammans med länsstyrelserna.

Initiala frågor att diskutera kan vara länsstyrelsens roll i det regionala bredbandsfrämjandet och det nya uppdraget, huruvida det är tillräckligt tydligt eller om det behöver tolkas gemensamt med andra länsstyrelser, hur kan man arbeta med uppdraget efter regionala förutsättningar etc.

I länsstyrelsernas enkätsvar finns en rad välgrundade önskemål, behov och förslag, varav en del finns i citaten i rapportens del 1.

Kontaktfunktion inom länsstyrelsen

I förra årets rapport konstaterades att det på varje länsstyrelse behövs en kontaktfunktion för bredbandsfrämjandet, som kan fungera som en spindel i nätet inom organisationen samt för kontakt med PTS och andra berörda aktörer. Detta behov accentueras genom länsstyrelsernas och PTS nya uppdrag.

Bilaga – Utskick till länsstyrelserna

Länsrådet i XX län

Vår referens: Dnr: 22-11381

Uppföljning av länsstyrelsernas bredbandsfrämjande år 2022 - missiv

Vänligen finn bifogat PTS frågor om länsstyrelsens bredbandsfrämjande år 2022, i enlighet med länsstyrelsens respektive PTS regleringsbrev. Länsstyrelsens svar på uppföljningen för år 2021 bifogas också.

2021 års uppföljning

Förra årets uppföljning var mer omfattande än tidigare år och anlade ett bredare perspektiv på bredbandsfrämjande än tidigare års uppföljningar. Länsstyrelsernas enkätsvar resulterade i rapporten – [Länsstyrelsernas bredbandsfrämjande 2021 PTS-ER-2022:8 | PTS](#) med sammanställning av svaren och analys. Analysen visar att bredbandsfrämjandet riskerar att försvinna inom många länsstyrelser när handläggningen av bredbandsstöd inom ramen för Landsbygdsprogrammet fasas ut.

Regeringen och PTS ser länsstyrelserna som fortsatt mycket viktiga aktörer när det gäller bredbandsfrämjande. Det gäller de nuvarande statliga stöden som PTS administrerar, där länsstyrelsernas kompetens i högre utsträckning behöver tas tillvara, men också de ej stödrelaterade områden som redovisas i nämnda rapport.

2022 års uppföljning

Årets enkät har återigen ny utformning. Enkäten omfattar endast tre frågor. PTS hänvisar dock till förra årets enkätsvar (bifogas) och till ovan nämnd rapport - som stöd för att besvara dessa frågor i fritext.

Här ges möjlighet att dels beskriva de särskilda förutsättningar och utmaningar för bredbandsutbyggnad som finns i länet och hur länsstyrelsen arbetat bredbandsfrämjande i förhållande till dessa. PTS önskar också få veta hur ni ser på framtiden när det gäller bredbandsfrämjande, vilka planer som finns för t.ex. att utveckla intern samverkan eller på annat sätt lyfta bredbandsfrämjandet för att bredbandsutbyggnad, med eller utan stöd, ska kunna effektiviseras. I detta sammanhang önskar PTS också veta vilket eventuellt stöd som länsstyrelsen anser sig behöva för att utöva och utveckla bredbandsfrämjandet inom organisationen och i samverkan med andra aktörer.

Kontaktperson hos länsstyrelsen?

Återkom gärna till teresia.widigs-ahlin@pts.se med namn på en kontaktperson som PTS vid behov kan kontakta. Så här behandlar PTS personuppgifter: <https://www.pts.se/gdpr>

Kommande informationsmöte om bredbandsutbyggnad riktat till länsstyrelserna

Boka gärna den 16 november, kl. 9.15-12.00, då PTS bjuder in till ett digitalt möte med aktuell information om bredbandsutbyggnaden i Sverige, PTS bredbandsstöd och föreliggande uppföljning av länsstyrelsernas bredbandsfrämjande, med möjlighet att ställa frågor. Separat inbjudan ska ha kommit till länsstyrelserna – om inte, kontakta gärna Rebecca Berlin, rebecca.berling@pts.se.

Vår referens: Dnr: 22-11381

Uppföljning av länsstyrelsernas bredbandsfrämjande år 2022 - frågor

Instruktioner och information

1. Ta del av länsstyrelsens svar från uppföljningen av år 2021 samt sammanställningen av länsstyrelsernas svar i rapporten [Länsstyrelsernas bredbandsfrämjande 2021 PTS-ER-2022:8 | PTS](#)
2. Besvara nedanstående frågor i fritext och bearbetningsbart format, t.ex. i en Word-fil.
3. Mejla svaren till teresia.widigs-ahlin@pts.se senast **31/1**, *men vi tar med mycket stor tacksamhet emot svar tidigare* – gärna till **15/12** (eftersom tiden PTS har för att sammanställa svaren är mycket kort). Välkommen med frågor och synpunkter till samma e-postadress som ovan.
4. Mejla även en kopia av svaren till infrastrukturdepartementet i.registrator@regeringskansliet.se

När PTS har fått in svaren från länsstyrelserna påbörjas sammanställning och analys direkt, inför återrapportering till infrastrukturdepartementet.

Frågor att besvara om länsstyrelsens bredbandsfrämjande

- 1) Med hänvisning till länsstyrelsens återrapportering av myndighetens bredbandsfrämjande år 2021 (bifogas), hur skulle länsstyrelsen vilja beskriva hur myndighetens bredbandsfrämjande har genomförts och eventuellt förändrats under år 2022?
- 2) Med hänvisning till svaret på fråga 1), hur avser länsstyrelsen att arbeta med bredbandsfrämjandet under kommande år?
- 3) Utifrån länsstyrelsens beskrivning och bedömning enligt ovan, vad skulle länsstyrelsen önska i form av stöd från PTS eller andra aktörer för att utveckla myndighetens bredbandsfrämjande? T.ex. i form av samverkan, kunskapsutveckling, information eller annat.